

Мамуненко М. С.

студентка

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Жмай О. В.

старший викладач кафедри менеджменту та інновацій

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Mamunenکو Marina

Student

Odessa National I. I. Mechnikov University

Zhmai Aleksandr

Senior Lecturer of Management and Innovations Department

Odessa I. I. Mechnikov National University

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЗАСТОСУВАННЯ КРИПТОВАЛЮТИ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Сьогодні фінансові системи окремих країн, як і інші сфери економіки, удосконалюються і прогресують у контексті розвитку глобалізації, поширення ІТ-технологій та загальної комп'ютеризації; на заміну традиційним грошам, які емітує держава, приходять електронні криптовалюти. Буквально за останній рік криптовалюта завоювала інтерес не тільки людей, а цілих держав, які почали активно впроваджувати цю валюту в свій повсякденний обіг. Цей засіб платежу вже набирає обертів у використанні в розвинених країнах світу. Тому важливо проаналізувати та спрогнозувати деталі появи та розвитку нової валюти для визнання її як засобу платежу. У статті визначено переваги та недоліки використання криптовалюти в умовах сучасної ринкової економіки. Приведено порівняння рівня капіталізації п'яти основних криптовалют у світі. Визначено методи зберігання криптовалюти, способи її емісії, поняття блокчейну.

Ключові слова: криптовалюта, біткоїн, блокчейн, майнінг, віртуальні гроші, фіатні гроші.

Вступ та постановка проблеми. Зростаючий попит на глобальні соціально-політичні та економічні реформи зумовив серйозні зміни не тільки в так званому громадському договорі, але і в міжнародній правовій системі загалом. Одним із ключових інструментів на шляху до цих еволюційних змін стали віртуальні валюти (криптовалюта).

За останні десятиліття у фінансовій сфері відбулося різке посилення ролі віртуальної цифрової валюти, яка стала виконувати не тільки функцію міри вартості товарів і послуг, але й функції інвестування, зберігання і накопичення. Таким чином, вона стала реалізовувати основні функції паперових грошей.

На початку цього процесу електронна валюта була тільки аналогом паперових грошей, тобто гривні, долари, євро та інші валюти набирали вигляд цифрової інформації, що зберігається і передається за допомогою електронних носіїв, Інтернету і пластикових карт. Але з 2009 р. ситуація змінилася: з'явилася криптовалюта у вигляді біткоїну, яка не має паперового аналога, але має безліч переваг.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Перші дослідження криптовалюти розпочалися у 1980-х роках. Значний внесок у дослідження історії розвитку та функціонування криптовалют внесли такі вчені, як Е. Андрюлакі, С. Капкун, О. Караме, М. Роесчлін, Т. Счерер, М. Андручович, Д.М. Гражек, Н. Коуртоіс, Г. Максвел, А. Герваїс, О. Галицький, О. Мороз, Е. Молчанова, Ю. Солодковський та багато інших.

Метою роботи є визначення переваг та недоліків застосування криптовалюти в Україні у період стрімкого розвитку віртуальних грошей.

Результати дослідження. Про актуальність грошей як засобу взаєморозрахунків між людьми і міри вартості товарів годі й казати. Гроші вже давно вийшли на перший план у багатьох сферах діяльності людини, а для деяких навіть стали своєрідною «релігією». З еволюцією людини і вдосконаленням економіки гроші стали набувати всіля-

ких форм і видів, у результаті вони не тільки стали існувати як готівкові купюри і монети, а й перемістилися в Інтернет як «електронні» гроші, що багато в чому спростило їх обіг та проведення розрахунків між їхніми власниками. Але інтернет-технології також не стоять на місці, і ось у 2009 році постало таке явище, як криптовалюта. Вперше цей термін було використано під час появи такої платіжної системи, як «біткоїн», створеної в 2009 році людиною або групою програмістів із назвою «Сатоші Накамото» [1].

Особистість розробника першої криптовалюти так і залишилася невідомою, та скоріше за все його ім'я Сатоші Накамото є вигаданим. Сатоші Накамото планував створити «строго однорангові електронні гроші» [2], що не потребують посередництва під час транзакцій і не схильні до стороннього втручання. Біткоїн повинен був перенести кращі якості готівки (відсутність посередників і остаточність транзакцій) у цифровий простір та доповнити їх надійною монетарною політикою, яка виключає раптову інфляцію, що спричиняє шкоду власникам активів. Накамото вдалося домогтися поставленої мети за допомогою цінних технологій: розподіленої тимчасової мережі без єдиної точки уразливості, хешування, цифрового підпису та доказу роботи.

Сьогодні немає єдиної думки щодо визначення терміна «криптовалюта». Деякі науковці відносять криптовалюту до «віртуальної валюти» та називають інноваційною мережею платежів і новим видом грошей [3], інші заперечують «причетність» криптовалюти до грошей та називають «цифровим активом» [4].

На наш погляд, найбільш прийнятним є таке визначення: «криптовалюта – це цифровий актив, призначений для роботи як засіб обміну, використовуючи криптографію (безпечне спілкування з боку сторонніх осіб) для забезпечення транзакцій, контролю за створенням додаткових підрозділів та перевірки передачі активів» [2].

Криптовалюта, з одного боку, схожа на звичайні гроші: її можна обміняти на долари, євро, рублі тощо. Віртуальними грошима можна розрахуватися за покупку в Інтернеті, їх можуть вкрати. З іншого боку, спільного з тією ж гривнею у біткоїна дуже мало. У нього немає фізичної форми, немає емітента – юридичної особи, яка його випускає. Як немає і одного місця, де знаходяться дані про криптовалюту – ця інформація зберігається на сотнях комп'ютерів одночасно як торрент-файли. Виходячи з цього, як таких біткоїнів немає, є тільки інформація про їх передачу.

Відмінність криптовалюти від звичайних грошей – те, як відбувається передача грошей від однієї людини іншій.

Наприклад, у вас є банківська карта, яка прив'язана до банківського рахунку. Банк фіксує інформацію про гроші на рахунку: скільки коштів надійшло або списалося, звідки, куди і о котрій годині. За це він щорічно справно списує з вас гроші. Плюс ви платите йому під час переказу грошей на інший рахунок. Якщо банк вирішить, що активність на вашому рахунку підозріла – він має повне право його заморозити. А гроші з вашого рахунку можете зняти не тільки ви, але і, наприклад, судовий пристав. У підсумку ми маємо купу комісій і ризик, що хтось заарештує частину ваших грошей або заморозить рахунок цілком. А ось біткоїн такого не допустить, бо в його основі не банк, а блокчейн.

Блокчейн (ланцюжок блоків) – це розподілена база даних, у якій пристрої зберігання даних не підключені до загального сервера. Ця база даних зберігає постійно зростаючий список упорядкованих записів, які називають блоками. Кожен блок містить мітку часу і посилання на попередній блок [5].

Застосування шифрування гарантує, що користувачі можуть змінювати тільки ті частини ланцюжка блоків, якими вони «володіють», у тому сенсі, що у них є закриті ключі, без яких запис у файл неможливий. Крім того, шифрування забезпечує синхронізацію копій розподіленого ланцюжка блоків у всіх користувачів [5].

Безпека в технології блокчейн забезпечується через децентралізований сервер, що проставляє мітки часу, і однорангові мережеві з'єднання. У результаті формується база даних, яка управляється автономно, без єдиного центру. Це робить ланцюжки блоків дуже зручними для реєстрації подій та операцій з даними, управління ідентифікацією та перевірки походження.

Біткоїн побудований на основі надійного доказу і ретельної верифікації. Верифікація – ключовий робочий принцип і механізм біткоїну. Кожна операція фіксується всіма користувачами мережі таким чином, що вони ведуть єдиний загальний реєстр балансу і руху коштів. Всякий раз, коли один користувач переводить деяку кількість криптовалюти іншому користувачеві, всі члени мережі можуть підтвердити, що платник має потрібну суму, і вузли мережі кожні 10 хвилин змагаються за те, хто першим оновить реєстр, ввівши в нього новий блок транзакцій. Для того щоб вузол зробив запис у реєстрі, йому

потрібно витратити обчислювальні потужності і вирішити складну задачу. Так влаштована система доказу роботи: тільки за правильного рішення блок може бути доданий до реєстру і верифікований усіма користувачами мережі. Якщо рішення задачі буде сфальсифіковано, потужності згорять даремно. Якщо ж комп'ютер надає вірний доказ роботи і заявляє транзакцію, інші машини мережі «голосують» за її валідність. Коли більшість машин проголосують за схвалення блоку, вузли починають записувати транзакцію в новий блок, який додається до попереднього, а потім переходять до вирішення наступного доказу роботи. Тут необхідно зазначити, що вузол, який додав до реєстру валідний блок транзакцій, отримує винагороду у вигляді партії випущених біткоїнів плюс комісію, виплачену учасниками транзакції. Цей процес прийнято називати майнингом.

Розрізняють два способи зберігання криптовалюти: «гарячий» і «холодний» [6].

«Гарячий» називається так через те, що монети в ньому завжди доступні онлайн, і ви можете витратити їх у будь-який момент. Такі гаманці вимагають доступу до Інтернету, оскільки вони підтримують активне з'єднання з блокчейном. Також під час застосування гарячого гаманця треба розуміти, що інформація про використання гаманця, наприклад така, як IP-адреса, може бути доступна третім особам.

«Холодний», навпаки, призначений для автономного зберігання без підключення до мережі. Для цього можна використовувати особистий комп'ютер, телефон, флеш-карту або навіть звичайний аркуш паперу, але найбільш безпечними вважаються апаратні гаманці.

Криптовалюти класифікуються як підмножина цифрових валют, а також як підмножина альтернативних та віртуальних валют [3]. Всі типи криптовалют децентралізовані – вони функціонують самостійно і не розробляються та не регулюються єдиним центральним органом керування. Отже, вартість криптовалют встановлюють лише учасники ринку, які беруть участь у процесі купівлі та продажу на платформі обміну.

Нараховують понад 1000 видів криптовалют, і з розвитком цієї сфери їх кількість постійно зростає. Ринок криптовалют функціонує і дає змогу проаналізувати детальніше їхню вартість. Розглянемо 5 найбільших за обсягом капіталізації видів (табл. 1).

У 2017 р. біткоїн закріпився на позначці більше 1000 дол. США, в другій половині цього ж року почався стрімкий стрибок біткоїна вгору. У грудні 2017 р. вартість перевищила 12 000 дол. США.

Нині біткоїн (Bitcoin) є найпоширенішою і найдорожчою криптовалютою. Натепер його вартість становить понад 8000 дол. США за одну одиницю (змінюється щодня у бік зростання), обсяг капіталізації першої в світі децентралізованої криптовалюти становить понад 154 млрд дол. США, що становить 60% світового ринку криптовалют [7].

Що стосується ставлення України до криптовалюти, можна сказати, що є наявний дисбаланс між економічними

Таблиця 1

Рейтинг найбільших криптовалют за капіталізацією (станом на 2018 рік)

№	Назва	Скорочення	Ринкова капіталізація, млн. дол. США	Ціна, дол. США	Кількість «монет» для купівлі, шт.
1	Bitcoin	BTC	218063	13039	16724075
2	Ethereum	ETH	43076	448	96169133
3	Bitcoin Cash	DCH	24748	1470	16840800
4	IOTA	MIOTA	13576	4,88	277953028
5	Ripple	XPR	9273	0,2393	38739145009

Джерело: розроблено автором на основі [3]

реаліями ринку та розвитком законодавства, що ускладнює створення формально-інституціональних норм регламентації процедури емісії та обігу криптовалюти і посилює можливі ризики на макро- і мікрорівнях [8]. Незважаючи на інституціональну невизначеність, у 2017 р. Україна впевнено увійшла до числа країн-лідерів із використання криптовалюти. Найбільш популярними в Україні в 2017 р. криптовалютами є Bitcoin, Ethereum, Dash, Monero, Ripple.

Спочатку Національний банк України прирівняв криптовалюту до грошових сурогатів, які не мають реальної вартості і заборонені до використання фізичними та юридичними особами. Однак після тривалих консультацій з біткоїн-спільнотами в 2016 р. на Україні був підписаний меморандум про запуск системи децентралізованих онлайн-аукціонів у державних установах на муніципальних і обласних рівнях, створеної для приватизації і оренди державного майна та видачі ліцензій. Також була представлена концепція порталу електронного уряду E-Ukraine з метою взаємодії громадян, бізнесу та держави [9].

З 2016 року Українська біржа стала першим у світі майданчиком, де здійснювалися торги ф'ючерсами (похідними цінними паперами) на криптовалюту [10].

Разом з тим в Україні досі не вироблено підходу до регулювання криптовалютної діяльності та визначення правового статусу цифрових валют. Однак у судовій практиці відзначається, що «біткоїни не є рідчю в розумінні ст. 179 Цивільного кодексу України і не мають ознак матеріального світу».

При цьому до доходів фізичних і юридичних осіб, отриманих у вигляді цифрової валюти, застосовуються стандартні правила оподаткування.

Норми про відповідальність за обіг криптовалюти на Україні ґрунтуються на ч. 2 ст. 32 Закону України «Про Національний банк України», згідно з яким випуск і обіг інших грошових одиниць і використання грошових сурогатів як засобу платежу на території України забороняється.

Біткоїн як технологія пропонує своїм користувачам певні переваги. Власники монет, майнери і оператори вузлів мережі отримують економічну вигоду від роботи з біткоїнами. В системі біткоїну незамінних частин (і людей) не буває. Якщо хтось захоче внести зміни в односторонньому порядку, система прекрасно обійдеться без нього і продовжить працювати, як ні в чому не було.

Біткоїн – перший зразок цифрового об'єкта, що змінює власника під час пересилання, тобто відправник перестає бути його власником. Крім цифрової рідкості, він ще й перший приклад абсолютної рідкості: це єдиний ліквідний актив (цифровий або матеріальний) з фіксованою максимальною кількістю, яку неможливо змінити.

Поряд із безліччю переваг криптовалюта має недоліки, в тому числі труднощі в забезпеченні довіри до них внаслідок того, що відсутнє їхнє матеріальне забезпечення і вони не визнані як валюта в більшості держав.

Основною небезпекою для держав є анонімність криптовалюти. Відсутність можливості відстежити учасників грошових операцій створює сприятливі умови шахраям у відмиванні грошей та ухилянні від податків, а також фінансуванні терористичних угруповань.

Іншими недоліками криптовалют є їхня велика волатильність, дедалі більші відсотки конвертованості в загальновідомі валюти, протидія їхньому обороту з боку окремих держав, можливість хакерських атак на спеціалізовані біржі й організації, а також те, що не можна змінити код операції після її проведення, тобто відкликати платіж. Також через незворотність платежів у цифровій валюті є ризик у громадян бути обдуреними.

Можна сказати, що двома найбільшими перевагами криптовалюти є те, що її неможливо підробити, а транзакції не можуть бути оскаржені та відкликати платником. Крім того, транзакції з використанням криптовалюти є анонімними. Також вона дає можливість уникнути прив'язки до курсу валют, процентних ставок та комісії за транзакції. Але, незважаючи на її популярність та постійне зростання ціни, цифрова валюта все ж пов'язана з певним ризиком. Коливання курсу криптовалюти завжди дуже різке, немінучі обвали на ринку – все це лише підвищує ризик використання криптовалюти в сучасній економіці.

Висновки. Практично всі держави світу, які так чи інакше зіткнулися з розвитком обороту криптовалюти на своїй території, змушені реагувати відповідно до тенденцій ведення бізнесу в своїй країні і функціонування національних стандартів оподаткування. Залишаючись осторонь від стрімкої глобалізації та інформатизації, забороняючи криптовалюти, держави ризикують опинитися на узбіччі світової фінансової економіки.

За оцінками експертів, Україна поряд із низкою інших країн лідирує у сфері розроблення і розвитку технології блокчейн. Згідно зі статистикою, кожен десятий житель країни має криптовалюту. Станом на 2018 рік українці володіли криптовалютою на суму 98,7 млрд грн (\$3,5 млрд). Українські компанії, що працюють з цифровими активами, з 2017 року залучили інвестицій як мінімум на 160 млн доларів [11].

Багато міжнародних інноваційних компаній мають українське коріння: в числі творців або розробників є українці або вони працюють в українських офісах. Однак через відсутність законодавчої бази такі компанії часто не можуть офіційно працювати в українській юрисдикції.

Очевидно, що завдяки своїм політичним, економічним, гуманітарним та юридичним перевагам криптовалюта і блокчейн-технології перетворюються в проривну інновацію, здатну докорінно змінити більшість аспектів життя світового співтовариства. І якщо це відбудеться, ми отримаємо повний контроль над власними фінансами, матимемо можливість довільно вибирати отримувача переказів, сплачуючи при цьому мінімальну комісію.

Список використаних джерел:

1. Шевчук О. Криптовалюта. Начало. *Независимый АУДИТОР*. 2014. № 5. С. 94–115.
2. Antonopoulos A.M. (2016). UNLOCKING DIGITAL CRYPTOCURRENCIES: Mastering Bitcoin, p. 8.
3. Майнер как профессия, или как заработать достойные деньги в кризис. URL: <http://gordonua.com/news/business/mayner-kak-professiya-ili-kakzarabotat-dostoynye-dengi-v-krizis-129748.html> (дата звернення: 20.05.2019).
4. Вартість bitcoin зросла на 51% від початку травня. URL: <https://hromadske.ua/posts/vartist-bitcoin-zroslo-na-51-vid-pochatku-travnja> (дата звернення: 30.05.2019).
5. Что такое блокчейн? Расскажем простыми словами. URL: <https://coinspot.io/beginners/chto-takoe-blokchejn-rasskazhem-prostymi-slovami/> (дата звернення: 24.05.2019).
6. Как добыть криптовалюту в домашних условиях. URL: <https://www.vedomosti.ru/finance/articles/2017/06/23/695661-dobit-kriptovalyutu> (дата звернення: 26.04.2019).
7. Karame O.G., Androulaki E., Sapkin S. Two Bitcoins at the Price of One? Double-Spending Attacks on Fast Payments in Bitcoin. URL: <https://eprint.iacr.org/2012/248.pdf> (дата звернення: 01.05.2019).
8. Майнинг эфириума за 5 минут. URL: <https://habr.com/ru/post/407777/> (дата звернення: 20.05.2019).

9. В Киеве подписан исторический Меморандум о запуске блокчейн-платформы e-Auction 3.0. URL: <https://forklog.com/v-kieve-podpisan-istoricheskij-memorandum-o-zapuske-blokchejn-platfornu-e-auction-3-0/> (дата звернення: 31.05.2019).
10. На Украинской бирже стартовали торги фьючерсами на биткоин. URL: <https://forklog.com/na-ukrainskoj-birzhe-startovali-torgi-fyuchersami-na-bitkoin/> (дата звернення: 31.05.2019).
11. Украина: перспективы криптовалют в 2019 году. URL: <https://coinspot.io/law/europe/ukraina-perspektivy-kriptoalyut-v-2019-godu/> (дата звернення: 31.05.2019).

References:

1. Shevchuk O. (2014). Kriptoalyuta. Nachalo [Cryptocurrency. Start]. *Nezavisimyy AUDITOR*, no 5, pp. 94–115. (in Russian)
2. Antopoulos A.M. (2016). UNLOCKING DIGITAL CRYPTOCURRENCIES: Mastering Bitcoin, p. 8.
3. Mayner kak professiya, ili kak zarobotat dostoynye dengi v krizis [Miner as a profession, or how to earn decent money in a crisis]. URL: <http://gordonua.com/news/business/mayner-kak-professiya-ili-kakzarobotat-dostoynye-dengi-v-krizis-129748.html> (accessed: 20.05.2019).
4. Vartist bitcoin zrosla na 51% vid pochatku travnia [The value of bitcoin has increased by 51% since the beginning of May]. URL: <https://hromadske.ua/posts/vartist-bitcoin-zrosla-na-51-vid-pochatku-travnnya-bilshe-nizh-bud-yakoyi-inshoyi-kriptoalyuti> (accessed: 30.05.2019).
5. Chto takoe blokcheyn? Rasskazhem prostymi slovami [What is a blockchain? Let's tell in simple words]. URL: <https://coinspot.io/beginners/chtotakoe-blokchejn-rasskazhem-prostymi-slovami/> (accessed: 24.05.2019).
6. Kak dobyit kriptoalyutu v domashnih usloviyah [How to get cryptocurrency at home]. URL: <https://www.vedomosti.ru/finance/articles/2017/06/23/695661-dobit-kriptoalyutu> (accessed: 26.04.2019).
7. Karame O.G., Androulaki E., Capkun S. Two Bitcoins at the Price of One? Double-Spending Attacks on Fast Payments in Bitcoin. URL: <https://eprint.iacr.org/2012/248.pdf> (accessed: 01.05.2019).
8. Mayning efiriума за 5 минут [Mining of etherium in 5 minutes]. URL: <https://habr.com/ru/post/407777/> (accessed: 20.05.2019).
9. V Kieve podpisan istoricheskij Memорандум о запуске блокчейн-платформы e-Auction 3.0 [In Kiev, signed a historic memorandum on the launch of the blockchain platform e-Auction 3.0]. URL: <https://forklog.com/v-kieve-podpisan-istoricheskij-memorandum-o-zapuske-blokchejn-platfornu-e-auction-3-0/> (accessed: 31.05.2019).
10. Na Ukrainskoy birzhe startovali torги fyuchersami na bitkoin [On the Ukrainian stock exchange started trading in bitcoin futures]. URL: <https://forklog.com/na-ukrainskoj-birzhe-startovali-torgi-fyuchersami-na-bitkoin/> (accessed: 31.05.2019).
11. Ukraina: perspektivy kriptoalyut v 2019 godu [Ukraine: the prospects for cryptocurrency in 2019]. URL: <https://coinspot.io/law/europe/ukraina-perspektivy-kriptoalyut-v-2019-godu/> (accessed: 31.05.2019).

ПРЕИМУЩЕСТВА И НЕДОСТАТКИ ПРИМЕНЕНИЯ КРИПТОВАЛЮТЫ В УСЛОВИЯХ СОВРЕМЕННОЙ РЫНОЧНОЙ ЭКОНОМИКИ В УКРАИНЕ

Аннотация. Сегодня финансовые системы отдельных стран, как и другие стороны экономики, совершенствуются и прогрессируют в контексте развития глобализации, распространения ИТ-технологий и всеобщей компьютеризации. На замену традиционным деньгам, которые эмитирует государство, приходит электронная криптовалюта. Буквально за последний год криптовалюта завоевала к себе интерес не только людей, но целых государств, которые начали активно внедрять эту валюту в свой повседневный оборот. Это средство платежа становится популярным в развитых странах мира. Поэтому важно проанализировать и спрогнозировать детали появления и развития новой валюты для признания ее в качестве средства платежа. В статье определены преимущества и недостатки использования криптовалюты в условиях современной рыночной экономики. Приведено сравнение уровня капитализации пяти основных криптовалют в мире. Определены методы хранения криптовалюты, способы ее эмиссии, понятие блокчейна.

Ключевые слова: криптовалюта, биткоин, блокчейн, майнинг, виртуальные деньги, фиатные деньги.

THE ADVANTAGES AND DISADVANTAGES OF CRYPTOCURRENCIES IN THE CONDITIONS OF MODERN MARKET ECONOMY IN UKRAINE

Summary. The modern stage of money evolution is associated with the development of virtual economy as a part of the global economic system, the base of which is formed by an interactive business based on informational technology. Nowadays, the financial systems of particular countries, as well as other aspects of the economy, are improving and progressing in the context of globalization, the spread of it technologies and general computerization. In order to replace the traditional money issued by the state, the electronic cryptocurrency is coming. This means of payment is already gaining momentum in use in the developed world. The prospects of using cryptocurrency in Ukraine resulting from the modern Ukrainian consumer who is particularly in need of promptness, security calculations, certainty, the absence of third parties, the independence of the monetary unit value from the political situation in the country, and cryptocurrencies meet these needs, while Ukrainian users admit their efficiency. The dynamics of the purchase price of bitcoins during 2017-2018 has a tendency to increase. The end of 2018 is characterized by a significant rise in the price of bitcoin, which is conditioned by shocks on Chinese exchanges, the UK's exit from the European Union and other factors. Today, there is no generally accepted definition of cryptocurrency due to the complexity and innovation of this economical phenomenon. It is necessary to identify the specific features of cryptocurrencies that determine the advantages of their use for investors, to cover the storage and cryptocurrencies' emission. At the same time, it is necessary to emphasize the existence of legal, economic and technological risks. In addition, the prevalence of calculations using cryptocurrencies and the emergence of specialized cryptocurrency exchanges requires the establishment of effective mechanism of investment management in cryptocurrency and regulation of the cryptocurrency market. Therefore, it is important to analyse and identify the advantages and disadvantages of using cryptocurrency for further forecasting its development as a means of payment.

Key words: cryptocurrency, bitcoin, blockchain, mining, fiat money.